

The Effects and Consequences of Gambling and Betting on The Economy of Rural Households (with Emphasis on Warzajang in Belsbaneh district of Kochsefahan)

Omali-Binin Ahmadi Gorabsari¹, Ali Hajinejad^{2✉}, Majid Yasouri³

1. Master of Geography and Rural Planning, University of Gilan, Rasht, Iran
E-mail: maryam.ahmadi2571@gmail.com
2. Associate Professor of Geography and Rural Planning, University of Gilan, Rasht, Iran
✉ E-mail: ahajinejad@guilan.ac.ir
3. Professor of Geography and Rural Planning, University of Gilan, Rasht, Iran

How to Cite: Ahmadi Gorabsari, O; Hajinejad, A; & Yasouri, M. (2023). The Effects and Consequences of Gambling and Betting on The Economy of Rural Households (with Emphasis on Warzajang in Belsbaneh district of Kochsefahan). *Geography and Development*, 21 (73), 1-22 .

DOI: <http://dx.doi.org/10.22111/GDIJ.2023.44304.3476>

Received:

19 December 2022

Received in revised form:

28 June 2023

Accepted:

1 October 2023

Published online:

1 June 2024

ABSTRACT

The current research is descriptive-analytical in terms of its practical purpose and method. The data collection tools are questionnaires and interviews from a selected sample of 362 households. The selected sample was selected from the statistical community of rural households involved and not involved in Warza Jang, Koch Safhan district, Belsabneh district (N = 5819) using Cochran's formula and quota sampling method. Independent t-test and structural equation modeling test were used to analyze the data. The results of the independent t-test showed that the economic effects of gambling among the households involved in the war were more than the non-involved households, and indicators of financial helplessness with an average of 3.16, unusual distribution of money with an average of 3.10, and debt with an average of 2.87 It has had the greatest effects on rural households. Also, the results of the structural equations show that the component of random wealth with an impact factor of 0.83 has received the greatest impact from gambling, and indicators of financial helplessness with an impact factor of 0.76, financial problems with an impact factor of 0.60, and financial instability with an impact factor of 59. 0.0 has had an indirect effect on the unstable economic conditions of rural households affected by gambling, and the p value of all lambda parameters in the above model confirms all relationships.

Keywords:

Warza Jang,
Betting,
Economic consequences,
Rural households,
Belsbaneh village.

© the Author(s).

Publisher: University of Sistan and Baluchestan

Extended Abstract

1. Introduction

Nowadays, one of the important issues of the development of any society is to pay attention to leisure time and how to spend it. Leisure activities in different countries and societies differ in different ways due to differences in values, economic, political and cultural systems. What affects the social and economic situation of the target communities of this kind of leisure time is the way of doing and spending

leisure time which is not legal; Betting and gambling can be mentioned among them. The desire to bet and participate in this activity for them shows excitement, entertainment and creating a dream of wealth and economic prosperity. But excessive repetition of gambling causes many problems in free time and affects the entire life of a person. Gambling causes damages such as financial problems and debts, bankruptcy, reduced work performance, stress,

physical health, crime, family disputes, etc. Therefore, it is necessary to investigate and analyze the economic consequences of gambling on the economic conditions of rural households, and the purpose of this study is to investigate the effects of gambling on the economic conditions of rural households, as well as the difference in the economic effects of gambling between involved and non-involved households.

2. Methods and Material

The current research is applied in terms of purpose and its method is descriptive-analytical. Theoretical studies using the library method, field data were also collected through a Likert scale questionnaire and observation and interview with rural households. The statistical population is the rural households of Belesbeneh rural district (N=5819), 362 rural households were selected using Cochran's formula, and finally, 180 people for the community involved in illegal leisure time and 182 people in the non-involved community completed the questionnaires. Statistical methods (descriptive-analytical) were used to answer the research question and analyze the data. In order to compare the economic indicators in two groups of involved and non-involved households, the independent t-test was used using SPSS software and to investigate and identify the most important effects of gambling on the economic conditions of rural households and to provide a structural model of the research from structural equation modeling (SEM) and Amos Graphics software were used. The validity of the questionnaire was measured using content validity and was approved by ten professors in the fields of social sciences, economics and geography. In order to measure reliability, a preliminary sample of 40 pre-test questionnaires was taken and the confidence coefficient was calculated using Cronbach's alpha method.

3. Results and Discussion

Independent t-test was used to compare and compare the average effects of economic indicators between households involved and not involved in Warzajang. The results of this test showed that among the indicators of the random wealth component, the index of improper distribution of money has the highest average for both involved and non-involved

communities. For the component of lack of financial resources, the index of financial helplessness with an average of 3.16 has obtained the highest statistics in the involved household, while the debt index with an average of 2.64 has obtained the highest statistics in the non-involved household. Also, structural equation model was used to investigate the most important economic indicators of gambling affecting the economic conditions of rural households. The results of this model showed that both components of random wealth and lack of financial resources as well as all five indicators of these components are able to explain the economic consequences of gambling on the economic conditions of rural households. In this model, the component of random wealth with an impact factor of 0.83 has a higher factor load than the component of lack of financial resources.

The results of the t-test showed that the highest averages related to debt indicators with an average of 2.87, financial helplessness index with an average of 3.16 and unusual distribution of money with an average of 3.10 and the lowest average for the financial instability index with The average is 2.07. This statistic shows the existence of debt and financial helplessness in involved and non-involved households in the region. The existence of debt and financial helplessness can exist in different ways in involved and non-involved households, but they are different from each other in terms of nature. Also, the results of structural equation modeling showed that among the two random wealth indicators affected by gambling, the financial instability index plays an important role in explaining the random wealth variable compared to the other index. As the test results showed, the financial instability index has a different effect than The abnormal distribution index of money has been used as a random wealth component index. Therefore, it can be said that the effect of gambling on random wealth indicators is different and it has more indirect effect on financial instability index.

Among the indices of the lack of financial resources, the index of financial helplessness has a higher and different effectiveness with a coefficient of 0.76. If the test results and structural equation model show that gambling and betting have had different economic effects on rural households and gambling directly leads to obtaining random wealth and lack of financial resources.

4. Conclusion

In line with the explanation and the results obtained from the conducted tests, it is evident that debts, financial helplessness, financial problems, i.e. lack of financial resources and random wealth in betting and illegal leisure activities are usually among the problems faced by the gambler. because the first step in any betting after the gambler's decision to perform the work is the amount of money or any other valuable object that can implement the betting action. The economic situation and characteristics of illegal leisure activities include indicators Improper distribution of money, financial loss, financial helplessness, financial problems and debt. All these

indicators are placed in the sub-group of dimensions such as random wealth and lack of financial resources, and in terms of their nature and impact on the economic status of the involved households, they are common to each other and can have the same effect. In the studied area, according to the statistics obtained, people who participate in betting are in a more unfavorable situation in terms of debts, financial problems, lack of financial resources and financial losses in life compared to non-involved households.

Keywords: Gambling, Varzajang, Structural equations, Independent, Belesbeneh rural district, Kuchesfahan district.

5. References

- Ahaibwe, G., Lakuma, C. P., Katunze, M. & Mawejje, J (2016). Socio Economic Effects of Gambling: Evidence from Kampala City, Uganda, Towards Sustainable Development, Vol. 126, 1- 40.
<https://ageconsearch.umn.edu/record/234554/>
- Alivardinia, Akbar; Kabiri, Saeed; Rahmati, Mohammad Mahdi and Shadmanfahan, Seyedah Masoumeh (2016). Explanation of sports bets of Rasht university students from the point of view of Ickers' social learning theory, Culture Strategy Magazine, No. 35, 115-148.
https://www.jsfc.ir/article_41275.html
- Anielski, M., & Braaten, A (2008). The socio-economic impact of gambling (SEIG) framework. An assessment framework for Canada. In search of the gold standard. Inter-Provincial Consortium for the Development of Methodology to Assess the Social and Economic Impact of Gambling, February 2008.
<https://prism.ucalgary.ca/handle/1880/45235>.
- Badji, S., Black, N. & Johnston, D. W (2021). Consequences of Greater Gambling Accessibility, Centre for Health Economics, Monash business School, Monash University, 900 Dandenong Road, Caulfield East VIC 3145, Australia, JEL Codes: D1, H7, I1, I3.
<https://scholar.google.com/>
- Cameron, L., Ride, J. & Devlin, N (2022). An Economic Model of Gambling Behaviour: A Two-Stage Approach, Journal of Gambling Studies,
<https://doi.org/10.1007/s10899-022-10146-2>.
- Davidson, T. and Rodgers, B (2010). Survey of the Nature and Extent of Gambling, in the Australian Capital Territory, Gambling and Racing Commission, Canberra, Viewed 20 January 2014.
<https://www.jogoremoto.pt/docs/extra/GvJslX.pdf>
- Devlin, M.E. and Walton, D (2012). The prevalence of problem gambling in New Zealand as measured by the PGSI: adjusting prevalence estimates using meta-analysis, International Gambling Studies, Vol. 12, No. 2, 177-197.
<https://doi.org/10.1080/14459795.2011.653384>
- Gambl, J. S (2017). Gambling disorder due to Brazilian animal game Jogo do bicho gambling behavior and psychopathology. Journal of Gambling Studies Vol. 32, 231-241.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10899-015-9527-0>
- Grinols, E. L (2004). Gambling in America: Costs and Benefits., Cambridge University Press.
<https://books.google.com/>

- Kashkar, Sara; Javidef Fafil and Bahadur, Hossein (2019). Pathology of virtual football betting and its prevention strategies, *Scientific Journal of Sports Sponsorship, Management and Marketing Research*, Volume 1, Number 3, 105-132.
<https://www.sid.ir/search/paper>
- Kelie, N (2014). Demographic Profile Report: Statewide Profile, Victorian Responsible Foundation, Melbourne.
<https://scholar.google.com/>
- Koomson, I., Churchill, S. A. & Munyanyi, M. E (2022). Gambling and Financial Stress, *Social Indicators Research*, Vol. 163, 473-503.
<https://doi.org/10.1007/s11205-022-02898-6>.
- Korn, D., R. Gibbins, & J. Azmier (2003). Framing Public Policy Towards a Public Health Paradigm for Gambling. *Journal of Gambling Studies*, 19(2), 235-256.
<https://doi.org/10.1023/A:1023685416816>.
- Langham, E., Thorne, H, Browne, M, Donaldson, PH, Rose, J, and Rocklof, M (2016). "Understanding gambling related harm: a proposed definition, conceptual framework, and taxonomy of harms." *BMC Public Health*, Vol. 16, No. 80, 1- 23.
<https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-016-2747-0>
- Lansky, S (2016). *The Gilded Razor: A memoir*. Gallery books. ISBN 9781476776149.
<https://books.google.com/books/>
- Latvala, T., Lintonen, T. & Konu, A (2019). Public health effects of gambling – debate on a conceptual model, *BMC Public Health*, Vol. 19, No. 1077, 1-16.
<https://doi.org/10.1186/s12889-019-7391-z>.
- Lucchini, F. & Comi, S. L (2022). Social Costs of Gambling Harm in Italy, *Critical Gambling Studies*, Vol. 3, No. 1, 71- 82.
<https://doi.org/10.29173/cgs50>
- Maarif Vand, Masoumeh; Men's jacket, Maral; Zamani, Zohreh and Morshidi, Zohreh (2015). Qualitative study of types of gambling and its consequences, *Social Work Quarterly*, Volume 5, Number 3, 41-50.
<http://socialworkmag.ir/article-1-206-fa.html>
- Njonge, T. & Ronoh, T. K (2022). Influence of Gambling on the Psychological Wellness of Young People in Njokerio Village of Nakuru County in Kenya, *Editon Consortium Journal of Psychology, Guidance, and Counseling (ECJPGC)*, Vol. 04, No. 01, 266-278.
<https://doi.org/10.51317/ecjpgc.v4i1.371>
- Parvin, Sattar; Darvishi, Ali Asghar and Kazemi, Ghobad (2016). Social Disorganization and Hidden Urban Harms, A Case Study of Harandi Neighborhood, *Sociological Studies*, Volume 23, Number One, 4.
<https://www.sid.ir/paper/264378/fa>
- Walker, D.M (2007). Problems in quantifying the social costs and benefits of gambling. *American Journal of Economics and Sociology*, Vol. 66, No.3, 611-614.
<https://doi.org/10.1111/j.1536-7150.2007.00529.x>.
- Walker, D.M., & Barnett, A. H (1999). The social costs of gambling: An economic perspective. *Journal of Gambling Studies*, Vol. 15, No.3, 181-185.
<https://doi.org/10.1023/A:1023089111024>.
- Williams, R., Rehm, J, & Stevens, J. R. M. G (2011). *The Social Economic Impacts of Gambling. Final Report Prepared for the Canadian Consortium for Gambling Research*. March 11,2011.
<https://www.umass.edu/>
- Wu, Sh.T. & Chen, Y. Sh (2015). The Social Economic and Environmental Impact of Casino Gambaling on the Residents of Singapore. *Tourism Management*, Vol. 48, 285-298.
<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2014.11.013>
- Zofcak, J. & Sima, J (2022). Revision of Social Costs of Gambling in the Czech Republic, 22nd International Joint Conference Central and Eastern Europe in the Chancing Business Environment Proceedings, 142- 156.
<https://ceeconference.vse.cz/>

اثرات و پیامدهای قمار و شرط بندی بر اقتصاد خانوارهای روستایی (با تأکید بر ورزش‌اجنگ در دهستان بلسبنة بخش کوچصفهان)

مقاله پژوهشی
ام البنین احمدی گورابرسی^۱، دکتر علی حاجی‌نژاد^{۲*}، دکتر مجید یاسوری^۳

مقاله پژوهشی

جغرافیا و توسعه، شماره ۷۲، زمستان ۱۴۰۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۲۸

تاریخ بازنگری دوری: ۱۴۰۲/۰۴/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۰۹

صفحات: ۱-۲۲

واژه‌های کلیدی:

ورزش‌اجنگ، شرط بندی، پیامدهای اقتصادی، خانوارهای روستایی، دهستان بلسبنة.

چکیده

قمار و شرط بندی در اکثر جوامع یک سرگرمی رایج و برای بسیاری لذت بخش است. تمایل به شرط بندی و مشارکت در این فعالیت برای افراد هیجان، سرگرمی و ایجاد یک رؤیای ثروت و رفاه اقتصادی را نمایان می‌سازد؛ اما تکرار بیش از حد قمار مشکلات زیادی را در اوقات فراغت ایجاد می‌کند و سراسر زندگی یک انسان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. قمار آسیب‌هایی مانند مشکلات و بدهی‌های مالی، ورشکستگی، کاهش عملکرد کاری، استرس، سلامت جسمانی، جرم و جنایت، اختلافات خانوادگی و... را موجب می‌شود؛ بنابراین بررسی و تحلیل پیامدهای اقتصادی قمار بر شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی ضروری است و هدف این مطالعه نیز بررسی اثرات قمار و شرط بندی بر شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی و نیز تفاوت اثرات اقتصادی قمار میان خانوارهای درگیر و غیردرگیر است. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و روش انجام آن توصیفی-تحلیلی است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه و مصاحبه است. جامعه نمونه مشتمل بر ۳۶۲ خانوار است که با استفاده از فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای انتخاب شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون t مستقل و آزمون مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. یافته‌های آزمون t مستقل نشان داد اثرات اقتصادی قمار و شرط بندی در میان خانوارهای درگیر با قمار و شرط بندی ورزش‌اجنگ بیشتر از خانوارهای غیردرگیر بوده است و شاخص‌های درماندگی مالی با میانگین ۳/۱۶، توزیع نامتعرف پول با میانگین ۳/۱۰ و بدهی با میانگین ۲/۸۷ بیشترین اثرات را بر خانوارهای روستایی درگیر داشته است. همچنین نتایج معادلات ساختاری نشان داد مؤلفه ثروت تصادفی با ضریب تأثیر ۰/۸۳ بیشترین تأثیر را از قمار پذیرفته است و شاخص‌های درماندگی مالی با ضریب تأثیر ۰/۷۶، مشکلات مالی با ضریب تأثیر ۰/۶۰ و ناپایداری مالی با ضریب تأثیر ۰/۵۹ بیشتر اثر غیرمستقیم را بر شرایط ناپایدار اقتصادی خانوارهای روستایی متأثر از قمار داشته است و مقدار p همه پارامترهای لامدا در مدل فوق، تمام روابط را تأیید می‌کند.

مقدمه

شرط بندی بین دو دوست یا دو همکار بر سر نتیجه یک مسابقه صورت می‌گیرد و منافع حاصل از آن می‌تواند شامل وجه نقدی، صرف شام و... باشد) و شرط بندی و قمار پاتولوژیک (که طی آن فرد با بی‌پولی مواجه می‌شود و وقت زیادی را صرف شرط بندی و قمار می‌کند که پیامدهایی برای فرد قمارباز، دیگران و جامعه دارد)، طبقه بندی می‌شود. امروزه اقشار مختلف جامعه با تنوعی از فرصت‌های شرط بندی روبه‌رو بوده و بسیاری از آن‌ها در اشکال گوناگونی از شرط بندی مشغول می‌شوند؛ بنابراین شرط بندی و قمار در سراسر جهان گستره وسیعی را

شرط بندی و قمار پدیده‌ای شناخته شده برای انسان است، به گونه‌ای که منابع قدیمی همانند هومر از شرط بندی بر مسابقات باستانی سخن گفته‌اند. در حال حاضر شرط بندی در بسیاری از کشورهای جهان در دو شکل قانونی و غیرقانونی صورت می‌گیرد. برمبنای رویکردهای جامعه‌شناختی، شرط بندی را می‌توان پیامد محیط اجتماعی، فرهنگی و ساختاری دانست که شرط بندها و قماربازها در آن زندگی می‌کنند (علی‌وردی و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۱۶). شرط بندی و قمار به دو شکل شرط بندی و قمار تفریحی (مانند

maryam.ahmadi2571@gmail.com

ahajinejad@guilan.ac.ir

yasoori@um.ac.ir

۱. کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

۲. دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

بخش کوچصفهان از توابع شهرستان رشت به شمار می‌آید. سالانه صدها مبارزه تفریحی ورزا جنگ در سطح دهستان صورت می‌گیرد. این مسابقات از یکسو شادی، فرح ذات و اعتبار اجتماعی برای صاحبان حیوان و اوقاتی خوش برای تماشاچیان را در پی دارد و از سوی دیگر، در قالب شرطبندی بر ورزاها مبالغ هنگفتی رد و بدل می‌شود. درحالی‌که شرطبندی در شکل کلی و عام آن یک فعالیت تفریحی به حساب آمده و در قالب فرهنگ بومی قالب تعریف است و مردم کاملاً با آن عجین شده‌اند؛ اما درعین حال می‌تواند برای گروهی از افراد به‌ویژه سرپرستان خانوارهای روستایی که به نوعی درگیر شرطبندی یا قمار روی ورزا می‌شوند، به فعالیتی آسیب‌زا بدل شود. این افراد به‌طور پیوسته و مداوم در فعالیت‌های شرطبندی مشارکت دارند، به‌طوری‌که این فعالیت زندگی خانوادگی، حرفه‌ای و مالی آن‌ها را دچار خلل و مشکل ساخته و می‌سازد. این نوع فعالیت غیرقانونی با منابع مالی افراد و اعضای خانواده آن‌ها در ارتباط است، زیرا تأمین منابع مالی برای گذراندن اوقات فراغت (ورزا جنگ) از سرمایه‌های کشاورزی و سایر فعالیت‌های مرتبط به‌دست می‌آید. از سوی دیگر قضیه، ممکن است منافع و عواید بادآورده و ناگهانی از این فعالیت‌ها صرف امور غیرمعارف خانوار و بستر تجمل‌گرایی خانوار روستایی را به‌دنبال داشته باشد. از آنجایی‌که معمولاً این منابع ناپایدار هستند، مجدداً به همان شکل ازدست‌رفته و تبعات فراوانی را برای این‌گونه خانوار روستایی در قالب تعهدات مالی و حراج اموال، ورشکستگی و نهایتاً نارضایتی افراد خانوار ناشی از ناپایداری درآمدی خانوار را در پی خواهد داشت. این نوع فعالیت‌ها شرایط اقتصادی خانوار روستایی درگیر در مسابقات ورزا جنگ را با مشکلات فراوان مواجه می‌کند. براین اساس سؤالات پژوهش این است که: مهم‌ترین پیامدهای اقتصادی در شرطبندی ورزا جنگ برای خانوارهای روستایی غیردرگیر و درگیر کدامند؟

شامل می‌شود و باوجود محدودیت قانونی آن، در بسیاری از نواحی جهان، کماکان دنبال می‌شود (Gambl, 2017: 1). به‌زعم شاغلان در این کار، تمایل به شرطبندی و مشارکت در این فعالیت برای آن‌ها هیجان، سرگرمی و ایجاد یک رؤیای ثروت و رفاه اقتصادی را نمایان می‌سازد؛ اما تکرار بیش‌ازحد قمار مشکلات زیادی را در اوقات فراغت ایجاد می‌کند و سراسر زندگی یک انسان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. قمار آسیب‌هایی مانند مشکلات و بدهی‌های مالی، ورشکستگی، کاهش عملکرد کاری، استرس، سلامت جسمانی، جرم و جنایت، اختلافات خانوادگی و... را موجب می‌شود (Cameron et al, 2022: 3). امروزه قمار در جوامع روستایی به یک مسئله مهم در سطح جهانی تبدیل شده است، زیرا افرادی که در جامعه روستایی زندگی می‌کنند، میزان انزوای بیشتری را با توجه به آسیب‌پذیری و نگرانی‌های اقتصادی تجربه می‌کنند. در جامعه روستایی ایران نیز این‌گونه فعالیت‌ها به انواع مختلفی خود را نشان می‌دهد. استان گیلان و به‌ویژه نواحی روستایی آن در زمره استان‌هایی است که انواع شرطبندی و قمار در تبعیت از شرایط اجتماعی، اقتصادی و جغرافیایی و محیطی در آن (و به‌ویژه وجود دو فصل پرفشار فعالیت‌های کشاورزی و امور اقتصادی تبعی آن و دو فصل کم یا بی‌فعالیت کشاورزی و اقتصادی که باعث صرف عمده وقت روستاییان و به‌ویژه مردان روستایی در قهوه‌خانه‌ها یا سایر اجتماعات مردانه همانند آن می‌شود) صورت می‌گیرد. ازجمله انواع این شرطبندی‌ها می‌توان به شرطبندی روی حیوانات ازجمله: گاو، کبوتر، سگ، خروس، توتو (شرطبندی بر روی فوتبال و امثالهم)، اشاره کرد. یکی از رایج‌ترین انواع قمار و شرطبندی در استان گیلان، قمار و شرطبندی ورزا جنگ (جنگ بین گاوهای نر بومی) است که از مهم‌ترین الگوهای فراغتی روستاییان و به‌ویژه مردان بزرگسال و جوانان در دهستان بلسبنه

فردی و جامعه مشاهده شده است؛ برای مثال، افزایش بدهی و فشار مالی قماربازان بر زندگی اعضای خانواده تأثیر می‌گذارد و تأثیرات ورشکستگی و بی‌خانمانی نیز در جامعه مشاهده می‌شود. داویدسون و رودگیز (۲۰۱۰) نشان دادند که بیکاری با قمار همراه است و نتایج برای شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی متفاوت است. همچنین کیلی (۲۰۱۴) معتقد است اگرچه بیکاری با قمار همراه است، ممکن است قمار بتواند اشتغال ایجاد کند. دولین و والتون (۲۰۱۲) معتقدند خطر قمار در مناطق روستایی نیز وجود دارد و نسبت به مناطق شهری بیشتر نمایان می‌شود و ارزیابی آسیب‌های مرتبط به قمار مهم است و باید در نظر گرفت افرادی که با شخص قمارباز در ارتباطند، چطور تحت تأثیر قرار دارند، از جمله همسران، فرزندان و دوستان که ممکن است تحت تأثیر تأثیرات منفی باشند که این اثرات منفی می‌تواند با مسائل و مشکلات در کار، بدهی شخصی، مشکلات زناشویی، همچنین سوء مصرف مواد مخدر و الکل همراه باشد.

مبانی نظری

شرط‌بندی که در لغت عرب از آن به «رهان» تعبیر می‌شود، عبارت از قراردادن مالی معین در وسط برای فرد برنده در قمار، مسابقه و مانند آن است. مفهوم قمار در زبان فارسی عبارت است از: انجام یک عمل بر مبنای شرط‌بندی‌ای که به موجب آن، یکی از دو طرف ملزم به پرداخت مال معین یا انجام عملی خاص برای شخص برنده می‌شود. مفهوم در زبان انگلیسی با واژه Gambling شناخته می‌شود و عبارت است از: تعهد به دادن یا گرفتن پول یا هر چیز با ارزشی در پیش‌بینی وقوع یا عدم وقوع رویدادی که نتیجه آن نامعلوم و مبتنی بر شانس است (کشکر و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۰۶). قمار معمولاً به‌عنوان شرط‌بندی روی یک نتیجه نامشخص برای به‌دست‌آوردن پول تعریف می‌شود. همه اشکال قمار حتی آن‌هایی که معمولاً

و تفاوت وضعیت شاخص‌های اقتصادی خانوارهای روستایی درگیر با خانوارهای غیردرگیر در این‌گونه فعالیت‌ها در منطقه مورد مطالعه چگونه است؟

پیشینه پژوهش

قمار، عبارت است از تمایل کنترل‌نشده به خطر انداختن چیزی با ارزش به امید به‌دست‌آوردن چیزی با ارزش‌تر در یک بازی، مسابقه یا یک رویداد نامشخص که نتایج آن به‌طور تصادفی مشخص می‌شود (Lansky, 2016: 10).

این نوع از گذران اوقات فراغت پس از توسعه و اختراعات در فناوری، توسعه بیشتری یافت و راه انجام آن هموارتر شد (Njonge & Ronoh, 2022: 267) که دارای پیامدهای مختلف اقتصادی و اجتماعی بوده است و همواره این پیامدها مورد بررسی قرار گرفته‌اند. درآمد به برخی از جدیدترین پژوهش‌های مرتبط با موضوع مورد بررسی پرداخته شده است.

لاچینی و کومی^۱ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به بررسی هزینه‌های قمار در ایتالیا پرداخته‌اند. نتایج مطالعه آنان نشان داد، قمار بار اقتصادی قابل‌توجهی برای جامعه به همراه دارد و بالاترین هزینه و پیامد قمار با بیکاری و ازدست‌دادن بهره‌وری مرتبط است. کومسون^۲ و همکاران (۲۰۲۲) استرس مالی قمار را مورد بررسی قرار داده‌اند و متوجه شدند که شدت وابستگی به قمار به‌طور معناداری با استرس مالی خود گزارش شده مرتبط است؛ بنابراین وابستگی زیاد به قمار باعث افزایش استرس مالی می‌شود و همچنین بیان داشته‌اند که زنان درگیر با قمار، سطوح بالاتری از استرس مالی نسبت به مردان دارند. لاتوالا^۳ و همکاران (۲۰۱۹) نیز پیامدهای اقتصادی و اجتماعی قمار را بررسی کرده‌اند و نتایج آنان نشان داد تأثیرات مالی، کارگری و سلامتی و رفاه در سطوح فردی، بین

1. Lucchini & Comi
2. Koomson
3. Latvala

هر دو جنبهٔ اثرات مثبت و هم منفی قمار مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. پیروان این دیدگاه معتقدند؛ قمار با اینکه یکی از بخش‌های صنعت سرگرمی است که می‌تواند پول قابل‌توجهی را نیز به بودجهٔ دولتی وارد کند، اما خطر اعتیاد قماربازان را به همراه دارد و هنگامی که اعتیاد رخ می‌دهد، رفتار آسیب‌شناسانهٔ قمارباز نه‌تنها بر خود فرد قمارباز، بلکه بر خانواده‌اش و از طریق تأثیرات مرتبط با آن، بر کل جامعه تأثیر می‌گذارد (Zofcak and Sima, 2022: 145). با این حال این رویکرد تنها به بررسی آسیب‌های شناختی و اثرات آن بر جامعه پرداخته و آسیب‌های اقتصادی را نادیده می‌گیرد.

رویکرد دیگری که در این میان مورد توجه قرار گرفته، با عنوان رویکرد اقتصادی مطرح است. این رویکرد تجزیه و تحلیل هزینهٔ فایدهٔ اقتصادی تغییرات رفاه در واحدهای مشترک (Grinols, 2004: 6) را اندازه‌گیری می‌کند و در تلاش است که معلوم کند آیا افزایش فرصت‌های قمار برای جامعه مثبت است یا منفی (Anielski & Braaten, 2008: 20).

در این رویکرد، ارزش پولی نیز به آسیب‌های نامشهود اختصاص داده می‌شود (آسیب‌هایی که لزوماً ماهیت پولی ندارند، برای مثال، درد و رنج قمارباز مشکل‌دار) و شناخته شده است که آسیب‌ها علاوه بر خود قمارباز بر دیگران نیز تأثیر می‌گذارند. با این حال، این رویکرد مورد انتقاد قرار گرفته است، زیرا یک ارزش پولی دلخواه برای این آسیب‌های نامشهود اعمال می‌شود (Walker & Barnett, 1999: 181). رویکرد اقتصادی همچنین مزایای قمار (قماربازان اجتماعی، مصرف‌کنندگان، توسعهٔ اقتصاد محلی، درآمدهای مالیاتی) را در نظر می‌گیرد و مفهوم هزینه‌های اجتماعی را به ثروت کلی یک جامعه مرتبط می‌داند.

آنیلسکی و براتن (۲۰۰۸) همچنین تأثیرات قمار را با استفاده از رویکردی که آن‌ها حسابداری کامل هزینه-

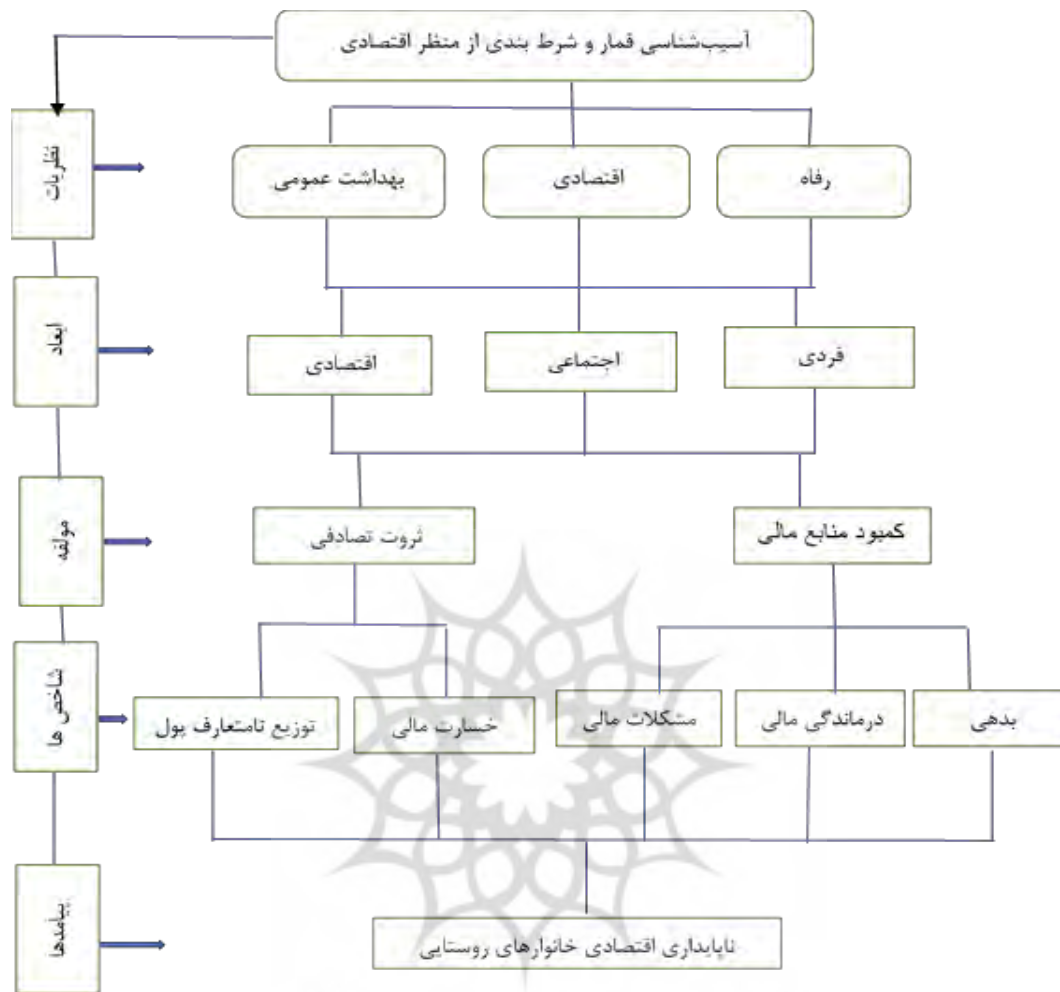
بیشتر مبتنی بر مهارت در نظر گرفته می‌شوند حاوی عنصر شانس هستند (Lucchini & Comi, 2022: 72)؛ بنابراین قمار را می‌توان از چند بُعد مورد توجه قرار داد، از یک طرف می‌توان به‌عنوان یک آسیب اجتماعی به آن نگاه کرد که زمینه‌ساز سایر آسیب‌های اجتماعی باشد، از سوی دیگر قماربازی، یک نوع فعالیت اقتصادی غیررسمی و غیرقانونی است که مبالغ اقتصادی کلانی در آن رد و بدل می‌شود و در بُعد سوم، برخی از صاحب‌نظران آن را با موضوع مصرف و حتی گردشگری مورد توجه قرار داده‌اند (پروین و همکاران، ۱۳۹۵: ۹۳). از زمان گسترش بازار قمار، مسئلهٔ تأثیرات قمار توجه محققان و سیاست‌گذاران را برانگیخته است، اما با وجود افزایش علاقه به مطالعهٔ اثرات قمار و برخی مطالعات اساسی در مورد اثرات اجتماعی و اقتصادی قمار، همچنان اتفاق نظری در مورد رویکرد نظری و روش‌شناختی مناسب برای مطالعهٔ آن‌ها حاصل نشده است (Williams & Stevens, 2011: 1) از طیف گسترده‌ای از رویکردها برای شناسایی و اندازه‌گیری اثرات اجتماعی و اقتصادی و آسیب‌های قمار سه جریان دانشگاهی پدیدار شده است: تحقیقات دربارهٔ تأثیرات اجتماعی و اقتصادی قمار می‌تواند از منظر هزینهٔ بیماری انجام شود (Korn et al, 2003: 235) که معمولاً در تحقیقات مرتبط با قمار پاتولوژیک استفاده می‌شود. با این حال این رویکرد جنبهٔ سود را نادیده می‌گیرد (Walker, 2007: 612). مطابق با این رویکرد، تأثیر قمار بر رفاه اجتماعی را می‌توان با بررسی هزینه‌های اجتماعی درمان، پیشگیری، تحقیق، اجرای قانون، کاهش بهره‌وری و کیفیت زندگی مقایسهٔ آن‌ها با یک خلاف واقع تخمین زد (Lucchini & Comi, 2022: 75).

چشم‌انداز رویکرد بهداشت عمومی نیز با هدف ترکیب و شامل پیشگیری، کاهش آسیب و کیفیت زندگی در برآورد هزینه‌ها به کار می‌رود. در این رویکرد

است که قمار در زمینه فردی اثرات منفی دارد که می‌تواند بر جامعه نیز اثر بگذارد و پیوندی میان قمار و اعتیاد به قمار و پیامدهای مضر سلامتی و اقتصادی، مانند پریشانی روانی، افکار خودکشی، فروپاشی روابط، ورشکستگی و درماندگی مالی و فعالیت‌های مجرمانه وجود دارد (Langham et al. 2016: 80). در کشورهایی با ایدئولوژی اسلامی، قمار در هر دو وجه کلان و خرد امری نکوهیده محسوب می‌شود. در وجه کلان غیرقانونی است و اجازه فعالیت‌های این‌گونه وجود ندارد و با بازدارندگی مانع از شکل‌گیری قمار می‌شود. در بُعد فردی (سطح خرد) نیز منطبق با دنیای مغرب زمین می‌توان به بررسی آن پرداخت؛ زیرا همانند آن کشورها در سطح فردی پیامد این تفریح وجود دو گروه برنده و بازنده را موجب می‌شود و این برنده بودن‌ها موقتی و غیرواقعی است. بازنده‌ها در رؤیای برنده‌شدن اعتیادگونه قمار را تکرار می‌کنند و طی قمارهای مکرر تمام اموال منقول و غیرمنقول خود را از دست می‌دهند و با بدهی و درماندگی و مشکلات اقتصادی مواجه می‌شوند. برنده‌ها نیز به طمع به‌دست‌آوردن ثروت بیشتر به‌طور مکرر وارد قمار می‌شوند و در این چرخه ممکن است دفعاتی برنده و دفعاتی نیز بازنده شوند و آن ثروتی را که از برنده‌شدن به‌دست‌آوردند و حتی ثروت‌های دیگر خود را در این راه از دست بدهند؛ بنابراین براساس مطالعات نظری موجود در رابطه با قمار مؤلفه‌ها و شاخص‌های مؤثر بر شرایط اقتصادی متأثر از قمار در قالب مدل مفهومی ترسیم شد (شکل ۱).

منفعت نامیدند، بررسی کردند که تلاش می‌کند بر موانع رویکرد اقتصادی غلبه کند. با این حال، ویلیامز، رم و استیونز بیان کردند، ارقام به‌دست‌آمده از این رویکرد قابل‌اعتماد و تا حدودی دلخواه نیستند و مشخص نیست که ارزش‌های پولی برای برخی متغیرها چگونه ایجاد می‌شوند. آنیلسکی و براتن همچنین بسیاری از رویکردهای دیگر را برای مطالعه تأثیرات قمار توصیف کردند (Anielski & Braaten, 2008: 18).

با توجه به مطالب مذکور در این پژوهش نیز مبانی نظری قمار از دو منظر (کلان و خرد) دیده شده است و با توجه به اینکه مطالعه در ایران انجام می‌گیرد، آنچه ما به‌عنوان فعالیت غیررسمی می‌شناسیم، ممکن است در دنیای مغرب زمین کاملاً پذیرفته شده باشد و حتی می‌تواند به شکل مستقیم و غیرمستقیم به اقتصاد آن‌ها کمک کند. در بسیاری از کشورها نگاه کلان این است که قمار به‌عنوان یک فعالیت اقتصادی تلقی می‌شود و می‌تواند در به چرخش درآوردن چرخ اقتصاد کمک کند. به عبارتی معتقد هستند که حتی قمار اگر بازده پولی منفی داشته باشد، باز می‌تواند قماربازان را به‌عنوان عوامل اقتصادی منطقی که به‌طور مؤثر سرگرمی و امید به‌دست‌آوردن ثروت را دارند، در نظر گرفت (Badji et al, 2021: 1) اما در سطح خرد و از جنبه پیامدهای رفتاری و اثر بر زندگی فردی، اثرات آن به دو شکل توزیع ثروت اقتصادی و انباشت ثروت نمایان می‌شود که در هر دو صورت سرمایه به‌دست‌آمده پایدار نیست و پیامدهایی از قبیل درماندگی مالی و بدهی و مشکلات مالی را به‌دنبال دارد. براین‌اساس دیدگاه برخی از مطالعات هم این

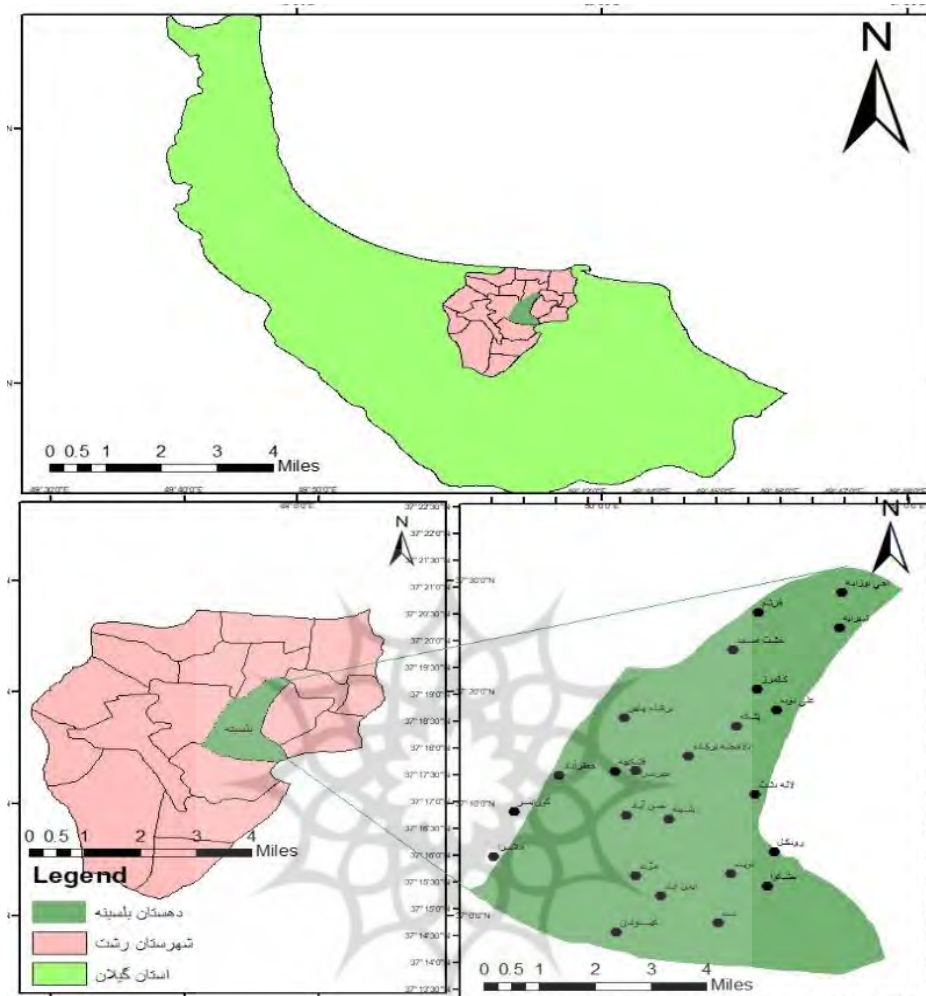
شکل ۱: مدل مفهومی

تهیه و ترسیم: نگارندگان، ۱۴۰۱

منطقه مورد مطالعه

منطقه مورد مطالعه روستاهای دهستان بلسبینه بخش کوچصفهان شهرستان رشت واقع در استان گیلان است. بخش کوچصفهان در ۱۵ کیلومتری شهر رشت است که از شمال به بخش لشت نشاء محدود است و از آن طریق به دریا راه دارد. از جنوب به سنگر و به بخش مرکزی لاهیجان، از شرق به بخش مرکزی آستانه اشرفیه و از غرب به بخش مرکزی رشت محدود

است. در شمال از طریق چند روستا به بخش خمام راه دارد، بدین ترتیب کوچصفهان بر سر چهارراه اصلی و فرعی قرار گرفته است. این بخش دارای سه دهستان: کنارسر، بلسبینه و لولمان است و براساس سرشماری سال ۱۳۹۵ دارای ۴۵۸۲۳ نفر جمعیت بوده است از این تعداد ۱۷۰۱۹ نفر در ۲۴ نقطه روستایی دهستان بلسبینه ساکن هستند (شکل ۲).

شکل ۲: موقعیت منطقه مورد مطالعه

تهیه و ترسیم: نگارندگان، ۱۴۰۱

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و روش انجام آن توصیفی-تحلیلی است. مطالعات نظریه‌ای با استفاده از روش کتابخانه‌ای، داده‌های میدانی نیز از طریق پرسشنامه با طیف لیکرت و مشاهده و مصاحبه با خانوارهای روستایی جمع‌آوری شد. از روش مشاهده و مصاحبه در جهت کمک به تحلیل داده‌های کمی استفاده شده است. جامعه آماری، خانوارهای روستایی دهستان بلسبنه است (N=5819).

۳۶۲ خانوار روستایی با استفاده از فرمول کوکران انتخاب شد و در نهایت ۱۸۰ نفر برای جامعه درگیر با قمار و شرط‌بندی و ۱۸۲ نفر در جامعه غیردرگیر به‌عنوان گروه شاهد جامعه نمونه را در تکمیل پرسشنامه‌ها تشکیل داده‌اند. خانوارهای درگیر به‌صورت گلوله‌برفی با شناسایی اولین خانوار و سؤال از اولین خانوار درگیر انتخاب شده‌اند. در جدول ۱، اسامی روستاها، تعداد خانوار و تعداد نمونه‌ها با توجه به سهم هریک از روستاها بیان شده است.

جدول ۱: اسامی روستاها و تعداد خانوار درگیر و غیر درگیر

تعداد نمونه خانوار غیر درگیر	تعداد نمونه خانوار درگیر	خانوار غیر درگیر	خانوار درگیر	خانوار ۹۵	روستاها
۱	۱	۱۲	۵	۱۷	احمد سرا
۶	۵	۱۰۱	۷۵	۱۷۶	ایمن آباد
۳	۳	۵۶	۵۰	۱۰۶	بالا محله برکاده
۹	۲۰	۱۵۵	۳۰۰	۴۵۵	برکاده پایین
۱۷	۱۳	۲۹۲	۲۰۰	۴۹۲	بلسینه
۸	۵	۱۳۲	۷۵	۲۰۷	پشکه
۱۹	۳	۳۱۹	۵۰	۳۶۹	جعفرآباد
۱۱	۴	۱۹۴	۶۰	۲۵۴	جیر سرا
۳	۳	۴۶	۴۵	۹۱	حسن آباد
۷	۱۳	۱۱۵	۲۰۰	۳۱۵	حشکوا
۱۲	۵	۲۱۲	۸۰	۲۹۲	خشت مسجد
۳	۴۰	۵۴	۶۰۰	۶۵۴	سده
۴	۶	۶۶	۹۰	۱۵۶	سیاه صوفیان
۵	۵	۸۹	۸۰	۱۶۹	شکار سرا
۱	۲	۱۸	۳۵	۵۳	علی سرا
۳	۵	۵۰	۸۰	۱۳۰	علی نوده
۴	۶	۶۴	۹۵	۱۵۹	فشکچه
۳	۳	۵۳	۴۰	۹۳	کالمرز
۹	۶	۱۵۷	۹۵	۲۵۲	گورابسر
۸	۶	۱۳۰	۹۰	۲۲۰	لاله دشت
۲۲	۱۰	۳۷۰	۱۵۰	۵۲۰	مژده
۱۲	۷	۲۰۸	۱۰۰	۳۰۸	ملاسرا
۴	۲	۶۳	۳۰	۹۳	نواسطلخ
۸	۷	۱۳۸	۱۰۰	۲۳۸	نویده
۱۸۲	۱۸۰	۳۰۹۴	۲۷۲۵	۵۸۱۹	مجموع

ماخذ: برداشت‌های میدانی پژوهشگران در سال ۱۴۰۱

است. درجهت مقایسه شاخص‌های اقتصادی در دو گروه خانوارهای درگیر و غیردرگیر از آزمون t مستقل با استفاده از نرم‌افزار SPSS استفاده شد و درجهت بررسی و شناسایی مهم‌ترین اثرات قمار بر شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی و ارائه مدل ساختاری پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری^۱ (SEM) و نرم‌افزار Amos Graphics استفاده شد. برای این منظور مطابق با یافته‌های حاصل از مطالعات نظری و نیز مدل مفهومی پژوهش دو عامل و پنج شاخص در

برای پاسخگویی به سؤال تحقیق و تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری (توصیفی-تحلیلی) استفاده شد. ابتدا با استفاده از آمار توصیفی، شناختی از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان حاصل شده است. سپس به بررسی آمار توصیفی و استنباطی شاخص‌های ابعاد اقتصادی خانواده‌های درگیر و غیردرگیر درجهت مقایسه پرداخته شد. در ادامه، آمار استنباطی تحقیق مورد بررسی قرار گرفته و وضعیت متغیرها مورد ارزیابی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته شده

قرار گرفت. به منظور سنجش پایایی، از یک نمونه اولیه شامل ۴۰ پرسشنامه پیش‌آزمون گرفته شد و میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ^۱ محاسبه شد. آلفای به دست آمده کل ۰/۷۱ است که بالاتر از ۰/۷۰ است؛ بنابراین می‌توان گفت که مقیاس از پایایی قابل قبولی برخوردار بوده است (جدول ۲).

راستای وضعیت اقتصادی نواحی روستایی مورد بررسی قرار گرفت و مدل ساختاری پژوهش ترسیم شد. سطوح و مقیاس داده‌ها ترتیبی و فاصله‌ای بوده است و توزیع متغیرها نرمال بود. روایی پرسشنامه با استفاده از روایی محتوا سنجیده و مورد تأیید ده نفر از استادان در حوزه علوم اجتماعی، اقتصادی و جغرافیا

جدول ۲: میزان آلفای کرونباخ بعد اقتصادی در جامعه درگیر و غیردرگیر

غیردرگیر		درگیر		تعداد گویه	شاخص	مؤلفه
آلفای کرونباخ	میانگین	آلفای کرونباخ	میانگین			
۰/۵۳۶	۲/۰۳	۰/۴۲۸	۳/۰۴	۴	توزیع نامتعارف پول	ثروت اقتصادی
۰/۵۸۲	۱/۳۶	۰/۶۶۲	۱/۷۵	۴	ناپایداری مالی	
۰/۶۳۷	۱/۷	۰/۵۱۰	۲/۳۹	۸	ثروت اقتصادی	
۰/۵۸۱	۱/۹۴	۰/۶۲۴	۳/۱۶	۳	درماندگی مالی	کمبود منابع مالی
۰/۳۵۸	۲/۲	۰/۷۲۱	۲/۸۴	۴	مشکلات مالی	
۰/۳۹۴	۲/۳۱	۰/۴۳۰	۲/۸۷	۳	بدهی	
۰/۵۹۵	۲/۱۵	۰/۷۵۸	۲/۹۶	۱۰	کمبود منابع مالی	
۰/۷۱۳	۱/۹۲	۰/۷۳۵	۲/۶۷	۱۸	مجموع	

مأخذ، یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

بحث و یافته‌های تحقیق

ویژگی‌های فردی و زمینه‌ای پاسخگویان^۱

خانوارهای درگیر مرد بوده‌اند. از نظر تحصیلات، خانوارهای غیردرگیر ۴۰/۱ درصد و خانوارهای درگیر ۵۶/۱ درصد مربوط به مدرک ابتدایی تا راهنمایی بوده‌اند. ۳۳ درصد پاسخگویان غیردرگیر و ۴۳/۳ درصد پاسخگویان درگیر در فعالیت‌های بخش کشاورزی اشتغال داشته‌اند. از نظر تأهل، ۹۸/۴ درصد پاسخگویان غیردرگیر و ۹۹/۴ درصد پاسخگویان درگیر متأهل بوده‌اند و مابقی مجرد بوده‌اند (جدول ۳).

توزیع ویژگی‌های فردی پاسخگویان نشان داد که بیشترین فراوانی گروه سنی در خانوارهای غیردرگیر متعلق به گروه ۴۱ تا ۵۰ سال با ۳۶/۹ درصد و خانوارهای درگیر متعلق به گروه سنی ۳۱-۴۰ سال با ۳۷/۴ درصد است. فراوانی جنسیت پاسخگویان نشان داد که از بین ۱۸۲ پاسخگوی خانواده درگیر، ۸۷/۴ درصد مرد و بقیه زن بوده‌اند و ۱۰۰ درصد پاسخگویان

جدول ۳: ویژگی‌های افراد درگیر و غیر درگیر قمار و شرطبندی در محدوده مورد مطالعه

مشخصات	حداکثرها	غیر درگیر		درگیر	
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
سن	غیر درگیر ۵۰-۴۱ درگیر ۴۰-۳۱	۶۶	۳۶/۹	۶۷	۳۷/۴
جنسیت	مرد	۱۵۹	۸۷/۴	۱۸۰	۱۰۰
تاهل	متاهل	۱۷۹	۹۸/۴	۱۷۹	۹۹/۴
تحصیلات	ابتدایی- راهنمایی	۷۳	۴۰/۱	۱۰۱	۵۶/۱
شغل	کشاورزی	۶۰	۳۳	۷۸	۴۳/۳
تعداد اعضای خانواده	۴ نفره	۶۳	۳۴/۶	۶۳	۳۵

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

تنوع شرطبندی در خانوارهای درگیر

در جدول چهار انواع شرطبندی‌های انجام‌شده توسط خانوارهای درگیر با قمار و شرطبندی در منطقه مورد مطالعه و فراوانی آن در خانوارهای نمونه پژوهش آورده شده است. براساس نتایج به‌دست‌آمده از میان انواع شرطبندی‌ها، ورزا جنگ بیشترین فراوانی را در میان خانوارهای درگیر با شرطبندی و

قمار دارد، به طوری که ۱۶۴ نفر که معادل با ۹۱/۱ از حجم نمونه افراد درگیر با شرطبندی و قمار را تشکیل می‌داده‌اند، به این نوع از شرطبندی علاقه‌مند بوده و مشغول به آن هستند. پس از ورزا جنگ، ۴۴ نفر که برابر با ۲۴/۴ از خانوارهای نمونه درگیر را شامل می‌شود به شرطبندی از نوع دینا مشغول بوده‌اند.

جدول ۴: انواع شرطبندی سرپرستان خانوار درگیر با شرطبندی و قمار در نمونه مورد مطالعه

نوع شرطبندی	میزان	
	فراوانی	درصد
ورزا جنگ	۱۶۴	۹۱/۱
کیوتربازی	۱۷	۹/۴
جنگ خروس لاری	۱۳	۷/۲
توتو	۳۰	۱۶/۷
دینا	۴۴	۲۴/۴
سایر موارد	۳	۱/۷

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

علاقه به نوع شرطبندی

در جدول پنج، میزان علاقه‌مندی به انواع شرطبندی به ترتیب اولویت مورد بررسی قرار گرفته است. براساس نتایج به‌دست‌آمده، بیشترین علاقه‌مندی به شرطبندی ورزا جنگ بوده که ۸۱/۷ درصد پاسخگویان این نوع شرطبندی را جذاب‌تر از دیگر شرطبندی‌ها می‌دانند. به نوعی می‌توان چنین

بیان کرد که اکثریت پاسخگویان درگیر در دهستان بلسبنه علاقه‌مند به ورزا جنگ بوده و اکثریت شرطبندی‌ها نیز در این زمینه اتفاق می‌افتد که فراوانی علاقه‌مندی ۱۴۷ نفر از نمونه خانوارهای درگیر که معادل ۸۱،۷ درصد از کل حجم نمونه این گروه مورد مطالعه را شامل می‌شود به این موضوع اشاره کرده‌اند.

جدول ۵: علاقه‌مندی به نوع شرط‌بندی خانوارهای درگیر با شرط‌بندی و قمار در نمونه مورد مطالعه

میزان		نوع شرط‌بندی	اولویت علاقه‌مندی
درصد	فراوانی		
۸۱/۷	۱۴۷	ورزا جنگ	اول
۲/۸	۵	کبوتربازی	
۲/۲	۴	جنگ خروس لاری	
۴/۴	۸	توتو	
۳/۹	۷	دَبنا	
۰	۰	سایر موارد	
۵	۹	ورزا جنگ	دوم
۴/۴	۸	کبوتربازی	
۳/۳	۶	جنگ خروس لاری	
۳/۳	۶	توتو	
۱۲/۸	۲۳	دَبنا	
۰/۶	۱	سایر موارد	
۷۰/۶	۱۲۷	عدم پاسخ	سوم
۱/۷	۳	ورزا جنگ	
۰	۰	کبوتربازی	
۲/۲	۴	جنگ خروس لاری	
۳/۹	۷	توتو	
۳/۹	۷	دَبنا	
۰/۶	۱	سایر موارد	
۸۷/۸	۱۵۸	عدم پاسخ	

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

مقایسه اثرات شرط‌بندی و قمار شاخص‌های اقتصادی در خانوارهای درگیر و غیردرگیر روستایی

در جهت بررسی مقایسه و تفاوت اثرات شاخص‌های اقتصادی و سؤال اینکه چه تفاوتی میان اثرات اقتصادی در خانوارهای درگیر و غیردرگیر وجود دارد، از آزمون T مستقل استفاده شد. این آزمون در جهت مقایسه میانگین دو نمونه مستقل انجام می‌گیرد. (جدول ۶) جمع‌بندی کلی از وضعیت شاخص‌های اقتصادی مورد بررسی میان خانوارهای درگیر و غیردرگیر در دهستان بلسبنه را نشان می‌دهد. براساس نتایج به‌دست‌آمده بیشترین میانگین به‌دست‌آمده در میان شاخص‌های مؤلفه ثروت تصادفی، شاخص توزیع نامناسب پول برای هر دو جامعه درگیر و غیردرگیر بوده است که بیشترین میانگین را به خود اختصاص

داده است. هرچند این شاخص برای هر دو گروه بیشترین میانگین را به‌دست آورده است، اما در خانوارهای غیردرگیر پایین‌تر از حد میانگین کلی (که در این آزمون با توجه به طیف لیکرت ۳ است) بوده است. برای مؤلفه کمبود منابع مالی شاخص درماندگی مالی با میانگین ۳/۱۶ بیشترین آمار را در خانوار درگیر به‌دست آورده که در این بین شاخص بدهی با میانگین ۲/۶۴ بیشترین آمار را در خانوار غیردرگیر به خود اختصاص داده است. این آمار نشان‌دهنده مواجه شدن خانوار درگیر در قمار و شرط‌بندی با موضوع نداشتن پول برای رسیدن به خواسته‌ها و تفریحات است و برای رسیدن به آن نیاز دارند که محصولات کشاورزی را بفروشند، قرض بگیرند و برای پرداخت آن نیز هر کاری که لازم است انجام دهند. آمار شاخص بدهی

مواردی به صورت همیشگی جلوگیری کنند؛ زیرا اکثریت خانوارهای درگیر زمانی با مشکلات بدهی و درماندگی مالی مواجه خواهند شد که در امر شرط بندی‌ها و قمار از حالت اعتدال گذشته‌اند و راه چاره‌ای برای گذر از این مشکلات برای آن‌ها وجود ندارد که منجر به ازدست دادن اموال شده و خانواده را تحت فشارها و مشکلات مالی قرار دهند؛ اما در طرف دیگر بدهی‌ها و درماندگی مالی خانوار غیردرگیر قرار دارند. این گونه مشکلات برای خانوار غیردرگیر فقط در صورت نبود منابع درآمدی و شغلی مناسب اتفاق خواهد افتاد که با قرض گرفتن از دیگران و فروش زیرقیمت محصولات برای بازپرداخت آن باعث می‌شود از لحاظ مالی در وضعیت نامتعادلی قرار گیرند. همچنین نتایج استنتاجی آزمون t مستقل برای مقایسه اثرات اقتصادی ثروت تصادفی با میانگین ۲/۷۰ و کمبود منابع مالی با میانگین ۳/۰۹ در میان خانوارهای درگیر با قمار اثرات بیشتری داشته است و همچنین با توجه به سطح معناداری ۰/۰۰۰ در هر دو مؤلفه ثروت تصادفی و کمبود منابع مالی، نشان می‌دهد اختلاف معناداری از این حیث میان دو جامعه نمونه درگیر با قمار و شرط بندی و غیردرگیر وجود دارد.

برای خانوار غیردرگیر که بیشتر آن‌ها در منطقه مشغول کشاورزی بوده‌اند، معمولاً تأثیر شرایط اقتصادی در وضعیت زندگی و نبود منابع درآمدی و شغلی مناسب و لازم در زندگی باعث شده افراد برای تأمین و نیازهای زندگی وام و قرض بگیرند که حتی برای بازپرداخت آن نیز دچار مشکلاتی می‌شوند را نشان می‌دهد.

بنابراین به طور کلی می‌توان گفت بیشترین میانگین‌های به دست آمده در این زمینه شاخص‌های بدهی با میانگین ۲/۸۷، شاخص درماندگی مالی با میانگین ۳/۱۶ و توزیع نامتعرف پول با میانگین ۳/۱۰ و کمترین میانگین متعلق به شاخص ناپایداری مالی با میانگین ۲/۰۷ بود. این آمار نشان دهنده وجود بدهی و درماندگی مالی در خانوارهای درگیر و غیردرگیر در منطقه است. وجود بدهی و درماندگی مالی می‌تواند به صورت‌های مختلف در خانوارهای درگیر و غیردرگیر وجود داشته باشد، اما از نظر ماهیت با یکدیگر متفاوت باشند اگر خانوار درگیر با شرط بندی در دهستان بلسبنه را در نظر داشته باشیم این خانوارها به دلیل درگیر بودن در شرط بندی‌ها، خود و خانواده را مستعد به وجود بدهی و درماندگی مالی می‌کنند در صورتی که در شرایط عادی می‌توانند از پیش آمد چنین

جدول ۶: آزمون T مستقل مقایسه اثرات شاخص‌های اقتصادی میان دو گروه خانوارهای درگیر و غیردرگیر

مطلوبیت عددی = ۳											
مؤلفه	شاخص	واریانس (F)	معناداری واریانس	میانگین		آماره T	آزادی	معناداری	تفاوت میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	
				درگیر	غیردرگیر					حد پایین	حد بالا
ثروت	توزیع نامتعرف پول	۰/۱۳۵	۰/۷۱	۳/۱۰	۲/۵۵	-۷/۳۵۶	۳۶۰	۰/۰۰۰	-۰/۵۵۳	-۰/۷۰۱	-۰/۴۰۵
تصادفی	ناپایداری مالی	۰/۱۸۶	۰/۶۶۷	۲/۳۳	۲/۳۰	۴/۹۱۴	۳۶۰	۰/۰۰۰	-۰/۲۸۹	-۰/۱۷۳	-۰/۴۰۵
کمبود	مشکلات مالی	۰/۲۱۳	۰/۶۴۴	۲/۵۱	۲/۰۷	۸/۵۸۹	۳۶۰	۰/۰۰۰	-۰/۴۳۹	-۰/۳۳۸	-۰/۵۴۰
منابع مالی	درماندگی مالی	۴/۸۷۷	۰/۰۲۸	۳/۱۶	۲/۶۳	-۳/۰۶۱	۳۶۰	۰/۰۰۲	-۰/۱۷۹	-۰/۲۹۵	-۰/۰۶۴
	بدهی	۲/۱۳۹	۰/۱۴۴	۲/۸۷	۲/۶۴	-۲/۷۳۲	۳۶۰	۰/۰۰۷	-۰/۲۳۳	-۰/۴۰۰	-۰/۰۶۵
	ثروت تصادفی	۰/۴۳۲	۰/۵۱۱	۲/۷۰	۲/۴۴	-۴/۶۶۸	۳۶۰	۰/۰۰۰	-۰/۲۶۱	-۰/۳۷۲	-۰/۱۵
	کمبود منابع مالی	۵/۹۲۸	۰/۰۱۵	۳/۰۹	۲/۳۵	-۸/۰۱۴	۳۶۰	۰/۰۰۰	-۰/۷۳۳	-۰/۹۱۳	-۰/۵۵۳

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

جدول ۷: نتیجه مدل پیش فرض مرتبه دوم شادابی (حداقل به دست آمده)

معنی داری	درجه آزادی	کای اسکوئر
۰/۰۰۰	۱۸	۱۵۶/۳۹۱

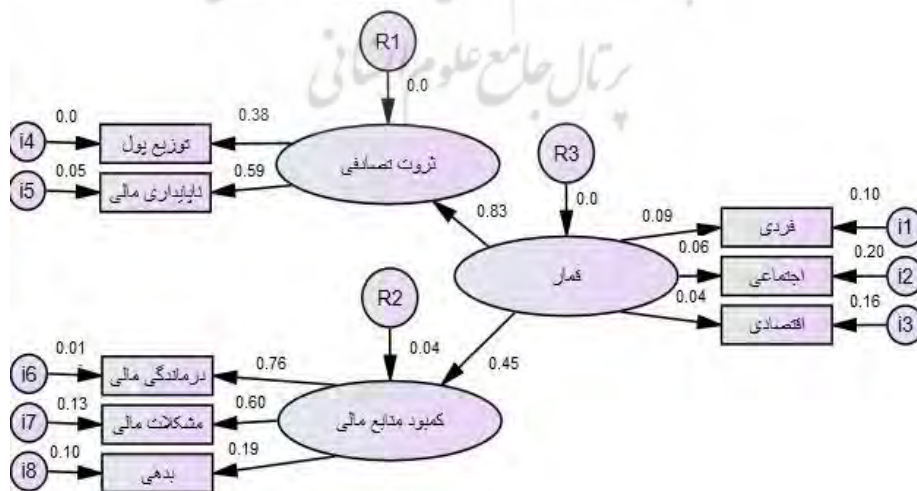
مآخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

نتایج حاصل از آزمون مدل پژوهش و برآوردهای استاندارد شاخص‌های اقتصادی متأثر از قمار بر خانوارهای روستایی در دهستان بلسبنه نشان می‌دهد که هر دو مؤلفه ثروت تصادفی و کمبود منابع مالی و نیز هر پنج شاخص این مؤلفه‌ها قادرند پیامدهای اقتصادی قمار بر شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی را تبیین کنند. در شکل ۳ پامترهای لامدای مدل اقتصادی قمار در حالت استاندارد نشان داده شده است. در این مدل مؤلفه ثروت تصادفی با ضریب تأثیر ۰/۸۳ دارای بار عاملی بیشتری نسبت به مؤلفه کمبود منابع مالی است. چنانچه در این شکل مشاهده می‌شود، قمار بر ثروت تصادفی اثر بیشتری داشته است. با این حال با توجه به آنچه تاکنون مشخص شده است، تا این مرحله نمی‌توان به طور قطعی به این حکم رسید که بار عاملی ثروت تصادفی نسبت به مؤلفه دیگر دارای تفاوت معنی داری است؛ بنابراین باید در مرحله بعد به این قطعیت یا عدم قطعیت رسید که در جدول غیراستاندارد تفاوت عامل‌ها شرح داده شده است.

بررسی مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی قمار و شرط‌بندی

مؤثر بر شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی

برای بررسی و تحلیل مدل مرتبه دوم شاخص‌های اقتصادی قمار از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) و با استفاده از نرم‌افزار Amos اقدام شد. برای این منظور ابتدا مدل مفهومی تحقیق بر مبنای شاخص‌های اقتصادی متأثر از قمار تشکیل شد. در این رابطه از مدل عاملی مرتبه دوم که خود نوعی از مدل‌های معادلات ساختاری هستند در نرم‌افزار آموس استفاده شد. این مدل پیش‌فرض برای سنجش معنی داری بارهای عاملی شاخص‌های برازش و اعتبار مدل است. این آزمون از اعمال آزمون کای دو بر مجموعه داده‌های فعلی مدل ساختاری به دست می‌آید. اگر سطح معنی داری این مدل (پیش‌فرض) برابر یا کمتر از ۰,۰۵ باشد، خروجی داده‌ها و مدل معنی دار است و مدل عاملی قابل قبول است. حداقل به دست آمده مدل در (جدول ۷) آورده شده است که با توجه به مقدار کای دو ($\chi^2=156.391$) و سطح معنی داری ($\text{probability level} = 0.000$)، می‌توان گفت مدل از اعتبار و معنی داری قابل قبولی برخوردار است.

شکل ۳: برآورد استاندارد مدل اقتصادی قمار خانوارهای روستایی

تهیه و ترسیم: نگارندگان، ۱۴۰۱

شرط‌بندی بر شاخص‌های ثروت تصادفی متفاوت بوده و بر شاخص ناپایداری مالی به صورت غیرمستقیم اثر بیشتری داشته است.

در میان شاخص‌های مؤلفه کمبود منابع مالی، شاخص درماندگی مالی با ضریب ۰/۷۶ اثرپذیری بیشتر و متفاوتی داشته است. در مرتبه دوم شاخص مشکلات مالی و سپس بدهی قرار دارند که اثرپذیری غیرمستقیم از قمار داشته‌اند. چنانچه نتایج آزمون و مدل معادلات ساختاری نشان می‌دهد عمل قمار و شرط‌بندی اثرات اقتصادی متفاوتی بر خانوارهای روستایی داشته است و به طور مستقیم عمل قمار منتج به به دست آوردن ثروتی تصادفی و نیز کمبود منابع مالی می‌شود. ثروت به دست آمده از قمار معمولاً واقعی و پایدار نبوده، زیرا یک شبه به دست آمده و فرد قمارباز در وسوسه به دست آوردن هرچه بیشتر دست به قمارهای بیشتری می‌زند و در این راه هر لحظه ممکن است آن ثروت به دست آمده و نیز چیزی بیش از آن را از دست بدهد و دچار کمبود منابع مالی شود؛ بنابراین مسائلی از قبیل توزیع نامناسب پول، ناپایداری مالی، درماندگی و مشکلات مالی و نیز بدهی را برای خانوارهای روستایی به ویژه خانوارهای درگیر در قمار را موجب می‌شود. همه این پیامدها در نهایت ناپایداری شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی اعم از درگیر و غیردرگیر در قمار و شرط‌بندی را به همراه دارد.

در جدول ۸ علاوه بر مقادیر غیراستاندارد، خطای معیار، نسبت بحرانی و سطح تحت پوشش (P)، ضریب مسیر غیراستاندارد هر یک از مؤلفه‌ها و شاخص‌های اقتصادی متأثر از قمار خانوارهای روستایی دهستان بلسبینه نشان داده شده است. نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد که همه پارامترهای لامدا دارای تفاوت معنی‌داری با مقدار تحت پوشش است. همچنین مقدار برآورده هر یک از مؤلفه‌ها با یکدیگر متفاوت است؛ بنابراین می‌توان گفت بار عاملی مؤلفه ثروت تصادفی نسبت به مؤلفه کمبود منابع مالی دارای تفاوت معنی‌داری است. مقدار P در همه روابط بالا کمتر از ۰/۰۵ است که نشان می‌دهد همه روابط رگرسیونی مدل مورد حمایت داده‌های تجربی قرار گرفته‌اند. همچنین براساس جدول غیراستاندارد مدل به بررسی اثرات غیرمستقیم قمار بر هر یک از شاخص‌های اقتصادی و بررسی معنی‌داری تفاوت ضریب مسیر شاخص‌ها پرداخته شد. یافته‌ها نشان داد از میان دو شاخص ثروت تصادفی متأثر از قمار، شاخص ناپایداری مالی نسبت به شاخص دیگر نقش مهمی در تبیین متغیر ثروت تصادفی ایفا می‌کند. چنانچه نتایج آزمون نشان می‌دهد شاخص ناپایداری مالی دارای اثر متفاوتی نسبت به شاخص توزیع نامتعارف پول به عنوان شاخص‌های مؤلفه ثروت تصادفی داشته است؛ از این رو می‌توان گفت که اثرگذاری قمار و

جدول ۸: برآوردهای غیراستاندارد با سطح تحت پوشش مدل

معنی‌داری	آماره رگرسیونی	خطای استاندارد	ضریب مسیر (بار عاملی)			
۰/۰۰۰	۰/۵۵۷	۱/۶۵۴	۰/۹۲۱	قمار	---->	ثروت تصادفی
۰/۰۰۰	۱/۳۷۲	۰/۳۹۶	۰/۵۴۳	قمار	---->	کمبود منابع مالی
۰/۰۰۰	۰/۶۲۷	۱/۷۵۰	۱/۰۹۷	قمار	---->	فردی
۰/۰۰۰	۱/۹۹۷	۰/۳۵۴	۰/۷۰۸	قمار	---->	اجتماعی
۰/۰۰۰	۱/۳۶۳	۰/۲۷۶	۰/۳۷۶	قمار	---->	اقتصادی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۶۴	۰/۲۵۰	۰/۳۲۲	ثروت تصادفی	---->	توزیع نامتعارف پول
۰/۰۰۰	۰/۷۵۲	۰/۱۹۰	۰/۴۳۵	ثروت تصادفی	---->	ناپایداری مالی
۰/۰۰۰	۱۳/۴۰	۰/۰۵۰	۰/۶۶۷	کمبود منابع مالی	---->	بدهی
۰/۰۰۰	۱/۵۲۶	۰/۰۸۸	۰/۷۱۲	کمبود منابع مالی	---->	مشکلات مالی
۰/۰۰۰	۱/۵۳۱	۰/۵۴۱	۰/۴۱۹	کمبود منابع مالی	---->	درماندگی مالی

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱

نتیجه

قمار به شکل عام و شرطبندی در ورزش‌ها به شکل خاص اثرات اقتصادی متفاوتی بر خانوارهای روستایی درگیر و غیردرگیر منطقه مورد مطالعه داشته است. همان‌طور که در جدول ۸ و شکل ۳ و در راستای تبیین و نتایج به‌دست‌آمده از آزمون‌های انجام‌گرفته نمایان است، بدهی‌ها، درماندگی مالی، مشکلات مالی به عبارتی کمبود منابع مالی و ثروت تصادفی در شرطبندی‌ها و فعالیت‌های فراغتی غیرقانونی معمولاً از جمله مسائلی هستند که فرد قمارباز با آن مواجه است؛ زیرا اولین قدم در هر شرطبندی بعد از تصمیم قمارباز برای اجرای کار، مبلغ پول یا هر شیء ارزشمند دیگری است که بتواند عمل شرطبندی را اجرایی کند. وضعیت و ویژگی‌های اقتصادی گذران اوقات فراغت غیرقانونی دربرگیرنده شاخص‌های توزیع نامناسب پول، خسارت مالی، درماندگی مالی، مشکلات مالی و بدهی بوده است. همگی این شاخص‌ها در زیرگروه ابعادی چون ثروت تصادفی و کمبود منابع مالی جای گرفته‌اند و از نظر ماهیت و اثرگذاری در وضعیت اقتصادی خانوارهای درگیر با یکدیگر مشترک‌اند و می‌توانند تأثیری همسان داشته باشند. در منطقه مورد مطالعه افرادی که در شرطبندی‌ها شرکت دارند، با توجه به آمار به‌دست‌آمده از لحاظ بدهی‌ها، مشکلات مالی، کمبود منابع مالی و خسارت مالی در زندگی، از شرایط نامساعدتری در مقایسه با خانوارهای غیردرگیر قرار دارند. با توجه به نتایجی که در پرسشنامه‌های تکمیل‌شده از طرف افراد درگیر و غیردرگیر در منطقه به‌دست‌آمده افراد درگیر در امر شرطبندی همگی سرپرستان خانوار بوده و معمولاً متأهل هستند و اغلب کشاورز هستند. افراد درگیر در شرطبندی با توجه به اینکه بارها و بارها با مشکلات مالی، بدهی و قرض‌گرفتن از دیگران روبه‌رو شده‌اند، اما عمل قمار را

جزئی از زندگی می‌دانند و شرکت در مسابقات ورزش‌ها و شرطبندی روی ورزش‌ها مورد علاقه، یا هر تفریح غیرقانونی دیگری را جزئی از بهترین تفریحات در گذراندن اوقات فراغت خود می‌دانند. معمولاً مشکلات از این قبیل برای این دسته از افراد امری عادی تلقی می‌شود و با عمل شرطبندی کاملاً عجین شده‌اند. همچنین شرطبندی از نظر اجتماعی در منطقه امری کاملاً عرفی بوده و امر نکوهیده‌ای تلقی نمی‌شود؛ اما با توجه به اینکه مشکلات مالی و بدهی‌ها می‌تواند اعضای خانواده آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهد و نیز به دلیل زودگذر بودن منابع مالی و پولی که افراد در شرطبندی‌ها به‌دست آورده‌اند برای آن‌ها و خانواده‌هایشان مشکلاتی غیرقابل‌جبران ایجاد می‌کند و آن‌ها را مجبور می‌سازد تا همیشه با استرس و ترس از دست‌دادن پول و منابع مالی روبه‌رو باشند و از آینده فردای خود مطلع نباشند؛ اما موضوعی کاملاً عادی و پرتعداد در دهستان بلسبینه شناخته شده است. این دسته از افراد در سطح دهستان مورد مطالعه بسیار زیادند که فقط به فکر امروز زندگی خود هستند در صورتی که خانواده‌های آنان نیازهای بیشتر و مهم‌تری از آنچه پدر انجام می‌دهد، دارند. نقطه مقابل خانواده‌های درگیر، خانوارهایی هستند که با شرطبندی و قمار هیچ ارتباطی ندارند، اما با توجه به تکمیل پرسشنامه‌ها آن‌ها نیز با مشکلات مالی، بدهی‌ها، خسارت مالی و درماندگی مالی روبه‌رو هستند، اما در شرایط مساعدتری از نظر اقتصادی قرار دارند؛ زیرا خانواده‌ها با مشکلات مالی و بدهی‌هایی مواجه هستند که در اثر شرطبندی و قمار به‌وجود نیامده است، بلکه در ارتباط با شرایط زندگی سرپرستان خانوار یا با ازدست‌دادن سرپرستان خانواده و نبود منبع درآمدی و کافی نبودن منابع درآمدی با مخارج زندگی است که می‌تواند خانواده‌ها را با مشکلات مالی و درماندگی مالی روبه‌رو کند. مقایسه

روزهای معینی بلیت مسابقه را تهیه می‌کنند و مکان برگزاری مسابقات نیز کاملاً مشخص شده است و مطابق با قوانین خاصی مسابقات در این مکان‌ها انجام می‌گیرد و علاقه‌مندان به این تفریح در آن شرکت کرده و از آن لذت می‌برند؛ البته شایان توضیح است که طبیعت و ماهیت گاوبازی در اسپانیا با آنچه در گیلان و به‌طور مشخص دهستان بلسبینه رخ می‌دهد، متفاوت باشد؛ اما هدف از ذکر این نمونه، بیان مثالی از نحوه مدیریت و برنامه‌ریزی صحیح با هدف استفاده از این فرصت و ماهیت این رخداد است که می‌توان به نحوی ورزشکاران را به‌صورت قرعه‌کشی در مسابقات شرکت داد تا ورزشکاران با یکدیگر به نزاع بپردازند. بدیهی است هر مسابقه یک برنده و یک بازنده دارد. بازنده حذف شده و برنده جنگ اول با برنده جنگ دوم به جنگ می‌پردازند، این مراحل به همین روال پیش می‌رود تا در نهایت ورزشکاران رتبه اول تا سوم مشخص شود و جوایز ارزنده‌ای برای صاحبان ورزشکاران پیروز در نظر گرفته شود و یقیناً این کار (یا هر نوع سازوکار مناسبی که براساس مطالعه‌های دقیق و مبتنی بر رعایت وجوه شرعی و عرفی تدوین و نهایی و اجرایی شود) هم به اقتصاد روستاهای واقع در منطقه و تنوع‌بخشی منابع درآمدی آن‌ها کمک خواهد کرد و همچون با مدیریت مناسب‌تری انجام می‌شود ورزشکاران نیز از رهگذر انجام این مسابقات آسیب کمتری خواهند دید و مهم‌تر از همه مسابقات نیز به‌صورت کنترل‌شده و با نظارت نهادهای اجرایی و انتظامی به‌صورت قانونی انجام خواهد پذیرفت. براین‌اساس با چنین نظم و برنامه‌ای می‌توان از یک سو به میزان زیادی آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی که متوجه خانوارهای درگیر در ورزشکاران هستند را مدیریت و کنترل کرد و از تبعات منفی آن به میزان قابل‌توجهی کاست و از سوی دیگر بستر مناسبی برای شکل‌دادن به نوعی از گردشگری در

نتایج پژوهش با مطالعات قبلی نشان‌دهنده همسویی یافته‌ها در زمینه اثرات شاخص‌های اقتصادی مورد بحث با نتایج مطالعات کومسون و همکاران (۲۰۲۲)، لاتولا (۲۰۱۹)، اوهابیو (۲۰۱۶)، هو و چن^۱ (۲۰۱۵)، معارف‌وند (۱۳۹۵) و پروین (۱۳۹۵) است.

پیشنهادات

در راستای یافته‌های پژوهش و در جهت پیشگیری و کاهش اثرات منفی قمار بر شرایط اقتصادی خانوارهای روستایی با توجه به ادامه‌داشتن روند مسابقات به‌صورت پنهانی و برنامه‌ریزی‌شده با وجود هشدارها و مراقبت‌های بازدارنده نیروی انتظامی در مکان‌هایی به دور از دید و دسترس نیروی انتظامی و... که نشان‌دهنده علاقه‌مندی و عجز بودن این رخداد در تار و پود زندگی روستایی منطقه است، به نظر می‌رسد که می‌بایست در پی یافتن بستری عرفی، قانونی و مناسب در سطح روستاهای دهستان بلسبینه و دیگر دهستان‌های بخش کوچصفهان بود تا مبتنی بر آن علاوه بر اقلان این نیاز اهالی روستایی و رفع خواسته عرفی برآمده از شرایط مکانی و اجتماعی روستاهای منطقه با ارائه راهکارهای قانونی، نظارت و مدیریت‌شده، زمینه و بستر جذب گردشگر برای برگزاری مسابقات ورزشکاران و کسب درآمد و ایجاد اشتغال برای ساکنان نواحی روستایی منطقه را در قالب گردشگری رخداد و وقایع مهیا کرد و به نحوی با برنامه‌ریزی‌های صحیح و رعایت اصول اخلاقی این رخداد را با استفاده از فرصت‌هایی که برای گردشگری روستایی در اختیار می‌گذارد، مدیریت کرد. نمونه‌ای از این رخداد که از آن به‌عنوان الگویی نهادینه‌شده می‌توان نام برد، مسابقات گاوبازی در کشور اسپانیا است. در این کشور علاقه‌مندان برای شرکت در مراسم و مسابقه در

عرفی و قانونی را نباید از یاد برد و از نظر دور داشت و می‌بایست با جد و جهد آن را دنبال کرد.

سپاسگزاری

در پایان از همه روستاییان دهستان بلسبنه که صمیمانه، با صبوری و صادقانه پاسخگوی سؤالات پژوهش (که بعضاً برخی از سؤالات به امور شخصی و خانوادگی آن‌ها ورود می‌کرده، بوده‌اند) با کمال ادب و احترام نهایت تشکر را داریم و یقیناً یافته‌های این پژوهش بدون همراهی و پاسخگویی صادقانه این عزیزان خدشه‌پذیر می‌شد.

منطقه و بهره‌مندشدن روستاییان از منافع ناشی از فعالیت‌های مرتبط با آن و اشتغال اصلی و تبعی ایجادشده ناشی از این نوع گردشگری را شاهد بود. ناگفته نماند و ذکر این نکته نیز خالی از فایده نیست که در کنار تلاش برای تدوین و تحقق این برنامه‌ها، بسترسازی فرهنگی و تلاش میدانی وسیع و عمیق برای آگاهی‌بخشی خانوارها و به‌ویژه سرپرستان خانوارها از اثرات و تبعات زیان‌بار قمار و شرط‌بندی روی ورزش‌ها و تلاش برای تغییر این الگوی رفتاری نادرست و بازدارندگی آگاهانه از انجام آن و جایگزین کردن آن با الگوهایی برآمده از چارچوب‌های

منابع

پروین، ستار؛ علی‌اصغر درویشی؛ قباد کاظمی (۱۳۹۵). بی‌سازمانی اجتماعی و آسیب‌های پنهان شهری، مطالعه موردی محله هرندی، مطالعات جامعه‌شناختی. دوره بیست و سوم. شماره یک. صفحه ۴.

<https://www.sid.ir/paper/264378/fa>

کشکر، سارا؛ جاوید فضائل؛ حسین بهادر (۱۳۹۹). آسیب‌شناسی شرط‌بندی مجازی فوتبال و راهکارهای پیشگیری از آن، فصلنامه علمی پژوهش‌های حامیگری. مدیریت و بازاریابی ورزشی. دوره ۱. شماره ۳. صفحات ۱۳۲-۱۰۵.

<https://www.sid.ir/search/paper>

معارف‌وند، معصومه؛ مارال مردانه‌جبه‌دار؛ زهره زمانی؛ زهره مرشدی (۱۳۹۵). مطالعه کیفی انواع قمار و پیامدهای آن، فصلنامه مددکاری اجتماعی. دوره ۵. شماره ۳. صفحات ۵۰-۴۱.

<http://socialworkmag.ir/article-1-206-fa.html>

علیوردی‌نیا، اکبر؛ سعید کبیری؛ محمدمهدی رحمتی؛ سیده معصومه شادمنفعن (۱۳۹۵). تبیین شرط‌بندی‌های ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های شهر رشت از دیدگاه نظریه یادگیری اجتماعی ایگز، مجله راهبرد فرهنگ. شماره ۳۵. صفحات ۱۴۸-۱۱۵.

https://www.jsfc.ir/article_41275.html

References

Ahaibwe, G., Lakuma, C. P., Katunze, M. & Mawejje, J (2016). Socio Economic Effects of Gambling: Evidence from Kampala City, Uganda, Towards Sustainable Development, Vol. 126, 1-40.

<https://ageconsearch.umn.edu/record/234554/>

Anielski, M., & Braaten, A (2008). The socio-economic impact of gambling (SEIG) framework. An assessment framework for Canada. In search of the gold standard. Inter-Provincial Consortium for the Development of Methodology to Assess the Social and Economic Impact of Gambling, February 2008.

<https://prism.ucalgary.ca/handle/1880/45235>.

Badji, S., Black, N. & Johnston, D. W (2021). Consequences of Greater Gambling Accessibility, Centre for Health Economics, Monash business School, Monash University, 900 Dandenong Road, Caulfield East VIC 3145, Australia, JEL Codes: D1, H7, I1, I3.

<https://scholar.google.com/>

- Cameron, L., Ride, J. & Devlin, N (2022). An Economic Model of Gambling Behaviour: A Two-Stage Approach, *Journal of Gambling Studies*
<https://doi.org/10.1007/s10899-022-10146-2>.
- Davidson, T. and Rodgers, B (2010). Survey of the Nature and Extent of Gambling, in the Australian Capital Territory, Gambling and Racing Commission, Canberra, Viewed 20 January 2014.
<https://www.jogoremoto.pt/docs/extra/GvJslX.pdf>
- Devlin, M.E. and Walton, D (2012). The prevalence of problem gambling in New Zealand as measured by the PGSI: adjusting prevalence estimates using meta-analysis, *International Gambling Studies*, Vol.12, No.2. 177-197.
<https://doi.org/10.1080/14459795.2011.653384>
- Gambl, J. S (2017). Gambling disorder due to Brazilian animal game Jogo do bicho gambling behavior and psychopathology. *Journal of Gambling Studies* Vol. 32, 231-241.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10899-015-9527-0>
- Grinols, E. L (2004). *Gambling in America: Costs and Benefits.*, Cambridge University Press.
<https://books.google.com/>
- Kelie, N (2014). Demographic Profile Report: Statewide Profile, Victorian Responsible Foundation, Melbourne.
<https://scholar.google.com/>
- Koomson, I., Churchill, S. A. & Munyanyi, M. E (2022). Gambling and Financial Stress, *Social Indicators Research*, Vol. 163, 473-503
<https://doi.org/10.1007/s11205-022-02898-6>.
- Korn, D., R. Gibbins, & J. Azmier (2003). Framing Public Policy Towards a Public Health Paradigm for Gambling. *Journal of Gambling Studies*,19(2), 235-256.
<https://doi.org/10.1023/A:1023685416816>.
- Langham, E., Thorne, H, Browne, M, Donaldson, PH, Rose, J, and Rocklof, M (2016). Understanding gambling related harm: a proposed definition, conceptual framework, and taxonomy of harms." *BMC Public Health*, Vol. 16, No. 80, 1- 23.
<https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-016-2747-0>
- Lansky, S (2016). *The Gilded Razor: A memoir.* Gallery books. ISBN 9781476776149.
<https://books.google.com/books?>
- Latvala, T., Lintonen, T. & Konu, A (2019). Public health effects of gambling – debate on a conceptual model, *BMC Public Health*, Vol. 19, No. 1077, 1-16.
<https://doi.org/10.1186/s12889-019-7391-z>.
- Lucchini, F. & Comi, S. L (2022). Social Costs of Gambling Harm in Italy, *Critical Gambling Studies*, Vol. 3, No. 1, 71-82.
<https://doi.org/10.29173/cgs50>
- Njonge, T. & Ronoh, T. K (2022). Influence of Gambling on the Psychological Wellness of Young People in Njokerio Village of Nakuru County in Kenya, *Editon Consortium Journal of Psychology, Guidance, and Counseling (ECJPGC)*, Vol. 04, No. 01, 266-278.
<https://doi.org/10.51317/ecjpgc.v4i1.371>
- Walker, D.M (2007). Problems in quantifying the social costs and benefits of gambling. *American Journal of Economics and Sociology*, Vol. 66, No.3, 611-614.
<https://doi.org/10.1111/j.1536-7150.2007.00529.x>.
- Walker, D.M., & Barnett, A. H (1999). The social costs of gambling: An economic perspective. *Journal of Gambling Studies*, Vol. 15, No.3, 181-185.
<https://doi.org/10.1023/A:1023089111024>.
- Williams, R., Rehm, J, & Stevens, J. R. M. G (2011). *The Social Economic Impacts of Gambling. Final Report Prepared for the Canadian Consortium for Gambling Research.* March 11, 2011.
<https://www.umass.edu/>
- Wu, Sh.T. & Chen, Y. Sh (2015). The Social Economic and Environmental Impact of Casino Gambling on the Residents of Singapore. *Tourism Management*, Vol. 48, 285-298.
<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2014.11.013>
- Zofcak, J. & Sima, J (2022). Revision of Social Costs of Gambling in the Czech Republic, 22nd International Joint Conference Central and Eastern Europe in the Changing Business Environment Proceedings,142-156.
<https://ceconference.vse.cz/>